ნანა მინჯილაშვილი

რამდენიმე შტრიხი ილიას ლირიკიდან

ლეგიტური მადლით ცხებული, ქვეყნად ცით მოვლენილი და ერის ნიადაგი - „მიწიერი" განწირული „ზეციური" პოეტი, ქვეყნის წინამძღოლი, გზის დამსახავი უნდა იყოს ილიას აზრით, ამ დიდი მისიის ტვირთვა მხოლოდ ერის ხელოვან შვილს ძალუძს, რაც უდიდესი მოვალეობა და პასუხისმგებლობაა ზეცისა და ქვეყნის მიმართ. ხელოვან შვილად - „ერის მოძმედ" [illegible] მის ბედსა და უბედობაში, „ტრფიალსა და სიხარულში" თანაზიარობის ნიშნავს. თავად ლიტერატურ მოღვაწეობაც ილია, ერის წყლულით დაწყლულებული, მისი ტანჯვით ნანახები ხელითა და შეუცნობელი, „მტკიცე გულით" იღწვიდა და ისწრაფოდა ერისათვის „ტანჯვის ცრემლის" მოწმენდას. გულში ცეცხლად გადაქცეული ეს ლეგიტიმური მისია, მთელი სისრულით უნდა „აღსრულდეს" და გამოვლინდეს [illegible] არსებაში. მხოლოდ მამისა შესაძლებელი ტრფიალით, არა მარტო ტკბილი ხმებით აღებული, „[illegible]" - [illegible]. ილიას ეს მიზანი მისი სიტყვისა და საქმის მთლიანობის განმსაზღვრელია. წარსული, აწმყოსა და მომავლის ერთ უწყვეტ მთლიანობაში, [illegible] მხოლოდ ილიას მსგავს პიროვნებებს ძალუძთ. ამ გზით არის შესაძლებელი ხელოვნების აღქმული უკვდავების მოპოვება და ხალხურობის [illegible] ნედობა.

„ჩვენი თავი ჩვენადვე გვეყუდნოს", - ეს მომავლისკენ მიზანწრაფული, აწმყოს ტკივილიანი სევდიანი წარსულზე. ილიას ამ სიტყვებში ცხადდება ლეგიტიმური აზრი - „აწმყო, მიბმული წარსულთანაგან, არის მშობელი მომავლისა", რაც იდენ ბუნების ლეგიტიმური კანონზომიერების რიგდ გულისხმობს; თავისუფლე-

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible] კი [illegible]
[illegible] გზაზე [illegible] და [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ამ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
და [illegible] „[illegible]" [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] და
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] და [illegible]
[illegible] [illegible], „[illegible] [illegible]" [illegible] [illegible]
„[illegible]" [illegible] და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible]":

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]...
სად უნდა [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
სად უნდა [illegible] [illegible] [illegible],
სად უნდა [illegible] [illegible] [illegible].

([illegible] [illegible])

[illegible] [illegible], „[illegible] [illegible]", [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] და [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] – „[illegible]".

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] „[illegible]", „[illegible]", „[illegible]" [illegible]
[illegible] – [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible], [illegible], [illegible] –
[illegible], [illegible], [illegible].

„[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. ამ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] და ამ [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]
[illegible] [illegible]. და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

(„რა ვათხრათ? რით გავახაროთ?"), - ამბობს ილია და ურჩ-ჩვული ლარსების გახსენებით რწმენის გამტკიცებას ცდილობს.

ლექსის ხაზით შექმნილი ადამიანისთვის თავისუფლების და-რღვევა ლეგიტიმური ხასიათის ხელყოფაა და დაცვის ტოლფასია. [illegible] [illegible] დარღვევის კატასტროფა მოსდევს. სულიერების დაცემით იწყება უკეთურება, მოკლებული სიკეთის იზრდება ბოროტება და დამღუპველ ხასიათს ღებულობს მთელ ერის [illegible] [illegible] საქართველო, [illegible] ქვეყანა სა-[illegible] და [illegible], მაღალი ერის ძალა და სილაღე მკვდრის სულისა [illegible]: [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] „[illegible]", „[illegible]" ქართველთა სუ-ლიერი თვალი დაბინდულა ერში, ცოდვა-მადლის გარჩევა უნარს შესძლი და უსწორობაში ჩაფლული მოკვდინდა, გაფუჭდა და ჩა-იძირა. მთვარის მკრთალი ნათლის დონზე ხატავს ილია, კვლავ მთების [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], ეზმოსა და [illegible] - „[illegible] ხმა, [illegible] [illegible]" („[illegible]"). ქართველი გული კი ძილშია ეკვეთის. ერის ნუგეშად ილიას ნუგეშია. მას მთელი არსებით აქვს შეგრძნებ-რებული ამ მდგომარეობის ტრაგიკულობა:

ოჰ, ღმერთო ჩემო! სულ ძალი, ძალი,
როსღა გვეღირსება ჩვენ გაღვიძება?!
(„[illegible]")

ერის გაბოროტება და გაპიროვნება, სასჯელი მომავლის-თვის [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], სა-ლდოთა და [illegible] ერთა დარბაის. „[illegible] [illegible] [illegible]", - ეს დრამა ნათელყოფს ილიამ და „[illegible] ერს" [illegible] [illegible] [illegible]:

[illegible] [illegible]
განა არის სადმე ერი?!
[illegible],
[illegible],
[illegible] [illegible], [illegible]

[illegible],
[illegible],
არ [illegible] და [illegible];
[illegible] არ [illegible],
[illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
არ [illegible] [illegible],
არ [illegible] [illegible],
[illegible] და [illegible]

(„ბედნიერი ერი“).

პოეტი [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] და [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] და [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], „[illegible]“, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

[illegible] და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

(„ლურჯა ცხენები“).

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]? [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

– [illegible] [illegible] [illegible], და [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]–
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]

(„ლურჯა ცხენები“).

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

„კალმის" სიცოცხლე ჭკნება. ასეთი დამახასიათებელია და ტრაგი-ზმის შეურიგებლობა სიცხე ლექსის თითოეულ სტრიქონს. რეალურ საკუთარი ნაკლოვანებების, ილუზიის „ვარსკვლავის" დასახვის კვალდ ერთი შესაძლებლობაა ეძლევათ კაცთ.

ამიტომ ამგვარივე სიმბოლურობა გადაწყდება ლექსში – „ლაჟვა-რდოვანი ქალაქი", სადაც ერთმანეთს უპირისპირდება ბუნების თავი-სუფლება. შორეული ქალაქი და მიწიერი ბუდე „მშვენიერი" სილამაზე

ვის უნახავს ის ქალაქი შორეთი,
სადაც ისე ტკბილად არ არის ძალი,
რომელიც ტკბილად გაბრწყინებულა;
სადაც მეგობრის თავისუფლება
მიწებსაც, რომელიც უნდა ჰყვაოდა,
ცოცხლად ვარსკვლავის ვარდებში თოვლით.

(„ლაჟვარდოვანი ქალაქი")

ილია ამგვარ დაპირისპირების ჰარმონიას, „ლაჟვარდოვანი ქალა-ქის" ალიონის ტკბილ სურნელს უბრუნებს, „ტკბილი გაბრწყინებუ-ლია" და „ცოცხალი ვარდების" ალერსით. ბუნების დარღვეული ჰარმონიის აღდგენა დაკარგული თავისუფლების მოპოვებით არის შესაძლებელი. „ბედის ჩანგზე" მჟღერ სიმღერას ცოცხლობით, გაზრდილ მიწაზე, რომელიც ქარიშხალთა სისხლს ასხამს, მიწა-წყლის ფერ-ფერ უფლება გამოიტანს და უბედურება სიცოცხლის დაუმარცხებლობის მზეთუნახავ ბატონის ასეთ ოქროს გაზაფხულის ბრწყინვალე ოქროს გაზაფხულზე" მზეზე, – თვალის ალიო და მი-ნდვრების, გაზაფხულისკენ მიქცეულ ქარიშხლით ტრიალებს ლა-ზიანებულს, უბედურების მიწის მზეებში ეწვა, საკუთარი დიდე-ბულების გაზაფხულის ხმის სიმშვიდის – მიწის, ცის, სიყვარულის ვარდის დღეები თუ შეხვედრები.

ალიის მიზეზით, ამბიციური კეთილშობილება და გადახვეწილი რეალობასთან ერთს, ამბავს უსასრულობას და მიწიერს შესაძლე-ბლად სულიერი ხასიათდება სურვილებში; „ცხოვრების დაბნელებული" რეალობის, რომელიც სამშობლოს ლექსს სიცოცხლის ეტლის და გა-ლამაზების მიზეზებს, დაუმარცხებელ ალიონის და ცხოვრების

ანუგეშებს, ცრემლს მოსწმენდს უიმედოდ მყოფ ქვეყანას, ჭირნა-
ულის მანაგანი რწმენითა და იმედით აღესილი ლექსი [illegible]
ებრივი ნების აღსასრულებლად და დაკარგული პარნასის,
„მშვენიერი ქვეყნისა“ და „მშვენიერი ერის“, აღსადგენად და-
[illegible] გზორს, „[illegible] ცხად“ რომ მოევლინება ხოლმე მამულს
მხსნელად. „ზეცარიგში მადლით ცხებული“ რჩეული [illegible]
უფრო და მძაფრად გრძნობს, სწვდება ერის სულიერ ტკივილს,
სინანულით აღვსილი, სულიერი მღელვარებით აღელვებული
ქარტეხს და გულისტკივილით [illegible] მხნეობა მამულის კეთებას. მას
პირველი [illegible] ქუმშარიგება. მან უნდა იგრძნოს ქვეყანას
„მეუღლებისაგან მამულის სულის“ დაცემება, აღიმაღლოს ხმა
უკეთურებაზე, ამხილოს ოდულდაჩაგრობილი, ცოდვაში ჩაფლული
ერის ზნეობრივი დაცემა, ერთგული სახის დაკარგვის საფრთხე
მიუყენონ და ხსნის გზა დაუსახოს მას. წინასწარმეტყველი გან-
რჩა ერი დაცემისგან უნდა მიყრის რწმენამტკიცელიდ და დაუღა-
ლავ ნაყოფიერად აქციოს სულის „განახლებისა“.
მაგრამ სად არის „გზა ხსნისა?“
ილიას რწმენით, ქართველთათვის „გზა ხსნისა“ ქრისტიანული
მოძღვრებაა, რომელიც წიგნში აღწერს სული სრულ თავისუფლე-
ბას, უკვდავებას. არდაგონების „მეუღლებისაგან მამულის
სულისა“ ამართებს „ჯვარცმული ღვთისმყოფი თავის ჯვარცმით
და ნამებულ“ სარწმუნოებისა. ერის გაღვიძების ეს ღალა-
ული პარი ზრუნვისა სრულყოფით უნდა დაინერგოს: „ვეცნობით თქვენ
სრულ, ვითარცა მამა თქვენი ზეცათა სრულ არს“ (მათე, 5,
48). ღვთის სახედ შექმნილი ადამიანის მიზანი უზენაესის მიმსგა-
ვსებაა, სრულყოფილებისაკენ სწრაფვაა. ილიას აზრით, კაცი
ადამიანი თუ მასში ღმერთიშემოსახლებულობისაკენ, პიროვნების-
საკენ დაუღალავი სწრაფვა და ამ ქვეშარიგებით ცხოვრებაა:
სულო არ იცი, რას გამიქვიში ღმერთო ჯვარცმული
რის სრისა: ვითა მამა ზეცის, იგივე შენც სრული.
(„რომელი“)

[illegible] ამ [illegible]
და [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] და [illegible]
[illegible] და [illegible]
[illegible] – [illegible] და [illegible]
[illegible]
[illegible] და [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

([illegible])

[illegible] და [illegible] – [illegible] – [illegible]
[illegible] ამ [illegible]
[illegible] და [illegible]
[illegible] და [illegible]
[illegible] და [illegible] – [illegible]

[illegible]
[illegible]

([illegible])

[illegible] და [illegible] ამ [illegible]. ამ [illegible]
[illegible]
და [illegible]

ილიასათვის [illegible] მაღალი დანიშნულება, [illegible]:

[illegible] შვილი, [illegible] ძალი [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. –
[illegible] [illegible] [illegible],
ძმობის, ერთობის, თავისუფლების.

(„ქართვლის დედას").

[illegible] – [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible]?

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]? –
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible].

([illegible] [illegible] [illegible]).

[illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – „გაზაფხულის" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]? („გაზაფხული"). – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]", [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] – „[illegible]" და „გაზაფხული".